

Врз основа на член 36 став 1 точка 3 и член 64 став 1 од Статутот на Општина Центар-Скопје („Службен гласник на Општина Центар-Скопје“ бр. 1/06; 12/15; 9/19; 14/19; 1/21 и 11/21), градоначалникот на Општина Центар-Скопје донесе

РЕШЕНИЕ

за објавување на Програмата на комисијата за еднакви можности на жените и мажите на Општина Центар-Скопје за 2025 година

Се објавува Програмата на комисијата за еднакви можности на жените и мажите на Општина Центар-Скопје за 2025 година,

што Советот на Општина Центар-Скопје ја донесе на 43. седница, одржана на 27.12.2024 година.

Бр. 09-5795/49
27.12.2024 година
Скопје

ГРАДОНАЧАЛНИК
на Општина Центар-Скопје
м-р Горан Герасимовски

Врз основа на член 22 став 1 од Законот за локалната самоуправа („Службен весник на РМ“ бр. 5/02 и Сл.Весник на РСМ бр.202/24) и член 26 од Статутот на Општина Центар-Скопје („Службен гласник на Општина Центар-Скопје“ бр. 1/06; 12/15; 9/19; 14/19; 1/21 и 11/21), Советот на Општина Центар-Скопје на 43. седница, одржана на 27.12.2024 година, донесе

**ПРОГРАМА
НА КОМИСИЈАТА ЗА ЕДНАКВИ МОЖНОСТИ
НА ЖЕНИТЕ И МАЖИТЕ НА ОПШТИНА ЦЕНТАР-СКОПЈЕ
ЗА 2025 ГОДИНА**

Комисијата за еднакви можности на жените и мажите (во натамошниот текст КЕМ), функционира како постојано работно тело на Советот на Општина Центар-Скопје.

Комисијата за еднакви можности на жените и мажите е формирана (2009 година) со цел да го промовира родовиот концепт на локално ниво и да го имплементира Законот за еднакви можности на жените и мажите („Службен весник на РМ“ бр. 6/12).

Општа цел

КЕМ се залага за креирање на локални политики и зголемување на свеста кај граѓаните за воспоставување на родово сензитивните политики за еднакви можности на жените и мажите во политичката, економската, социјалната, образовната, здравствената и во други области од општествениот живот.

Креирање на концептот на родова интеграција при креирањето на локалните политики, подигнување на свеста на граѓаните за родово сензитивните политики преку кои се зголемува еднаквоста на жените и мажите. Создавање институционални услови за промоција и развивање на правата на жените, еднакви можности на жените и мажите во сите области на секојдневното живеење на локално ниво.

Задачи

Вклучување на родовите перспективи во главните текови, односно интегрирање на родовата перспектива во секоја фаза на процесот на градење, донесување, спроведување, следење и евалуација на политики, при што се има предвид промовирањето и унапредувањето на еднаквоста меѓу жените и мажите.

Инклузија на родовата перспектива во процесот на проценување на импликациите за жените и мажите во секоја планирана акција, вклучително и законската легислатива, политиките и програмите, во секоја област и на сите нивоа.

Припадниците на двата пола да станат интегрален дел од дизајнот, имплементацијата, мониторингот и евалуацијата на политиките и на програмите на сите политички, образовни, економски и социјални сфери на локално ниво.

Форми и облици за реализација на активностите

- Организирање работилници, трибини состаноци и обуки за определени прашања;
- Печатење на информативни флаери;
- Информирање на граѓаните.

Области на дејствување на КЕМ во 2025 година

- ❖ Трибина за ментално здравје;
- ❖ Трибина за репродуктивно здравје;
- ❖ Одржување на состаноци со интерсекторска комисија со менторот од UN WOMEN;
- ❖ Поддршка на згрижувачки семејства и на еднородителски семејства;
- ❖ Пристапна рампа за лица со инвалидитет (лобирање).

I. Трибина за ментално здравје на возрасните лица

Како да се справиме со стресот кај возрасните лица на Општина Центар – Скопје. Подигање на свеста за важноста на менталното здравје кај возрасните лица. Менталното здравје на возрасните лица претставува значајно прашање, Постојат различни аспекти и предизвици што влијаат на менталното здравје на оваа возрастна група. Менталните заболувања, како што се депресијата, анксиозноста, стресот и психозите, се сè почести цо нашето општество.. Според статистички податоци, околу 20-25% од возрасните лица се соочуваат со некој вид на ментално нарушување. Депресијата е еден од најчестите проблеми. Ова ја намалува ефикасноста на третманите и помошта што можат да ја добијат.

II. Трибини за репродуктивно здравје

Репродуктивно здравје е важна тема која се однесува на здравјето на младите во однос на здравјето, полови болести, несакана трудноча и др.слични работи. Поради фактот што во нашата држава сеуште не е воведен предметот сексуално образование и репродуктивното здравје, младите (кои рано стапуваат во интимни односи) не се доволно информирани и поради тоа се соочуваат со проблеми. Со трибиниве кои ќе се одржат со наставниците односно класните раководители на 6-9 одделение ќе им се доближи на учениците темата колку е важна превенцијата за да се задржи доброто здравје.

III. Состаноци на интерсекторска комисија со менторот од UN WOMEN

Во партнерство со UN WOMEN, КЕМ планирани состаноци и обуки за родово буџетирање и родово поделени статистички податоци со интерсекторската група и со советниците (да се организира обука надвор од општината со ручек).

При изготвувањето на програмите и годишните извештаји на секторите, членовите на интерсекторската група ќе бидат обучени да ги вметнат родовите статистички податоци во истите.

IV. Поддршка на згрижувачки семејства

Во Општина Центар – Скопје постојат семејства кои згрижуваат деца-штитеници од Заводот во Демир Капија и деца без родители. Меѓу нив има и деца со посебни потреби. Тие се со отежнато движење или воопшто не можат да се движат и истите користат пелени и други посебни средства за нормално функционирање. Токму затоа Општината ќе им излезе во пресрет со помош на дел од нивните потреби: со обезбедување на продукти (облека, обувки, средства за хигиена и друго).

V. Пристапна рампа за лица со инвалидитет

Иницијативата е од КЕМ додека реализацијата ќе се одвива преку Програмата за комунални работи на Општина Центар – Скопје за 2025 година. Согласно член 6 од Закон за спречување и заштита од дискриминација: „Ова ги опфаќа сите форми на дискриминација вклучително и оневозможување на пристапност и достапност на инфраструктурата, добрата и услугите.“

АКЦИОНЕН ПЛАН

за работа на Комисијата за еднакви можности на жените и мажите - КЕМ за 2025 година

Општина

Општина Центар-Скопје го зафаќа строгото централно подрачје на градот Скопје. Всушност, таа е седиште на најголем број установи што имаат административен, политички, образовен, културен и трговски карактер, но и на станбен дел што е најгусто населен во цела земја. Овде се наоѓаат: Собранието и Владата на Република Македонија со најголемиот број министерства, Собранието на Град Скопје, дел од Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, Народната и универзитетска библиотека „Св. Климент Охридски“, црквата „Св. Спас“, старата скопска тврдина Кале, Градскиот трговски центар, Градскиот парк итн.

Општината се протега на 8 км². Се наоѓа на просечна надморска висина од 320 м.

Според пописот на населението од 2021 година, вкупниот број жители изнесува 43.893

Според полот, 20.389 или 46,8% се машки, а 23.504 или 53,2% се женски.

Во однос на националната структура, 33.731 лица или 76,8% се Македонци, 2.037 лица или 4,6% се Срби 1.100 лица или 2,5% се Албанци, 548 лица или 1,2% се Турци, 622 лица или 1,4% се Роми, 459 лица или 1% се Власи, , 108 лица или 0,2% се Бошњаци и 1.099 лица или 2,5% се други.(податоците се од последниот попис од 2021 година).

Во 2024 година има 641 живородени деца (330 машки и 302 женски) заклучно со третиот квартал на Заводот за статистика на РМ).

Општинската администрација има вкупно вработени:

- 107 лица вработени како административни службеници и вработени кои вршат помошно технички работи,
- 1 Секретар на општината,
- 1 Градоначалник,
- 29 лица отстапени преку приватна агенција за вработување.

Претседателот на Советот на Општината е жена.

Општината има осум основни училишта, со 4.845 ученици, (2.387 женски и 2.458 машки), вработени: 468 (406 жени и 62 мажи).

Во Општината има три детски градинки со повеќе клонови каде што се згрижени 2106 деца (987 женски и 1119 машки деца). Вкупно вработени 283 (267 жени и 16 мажи).

ЈП „Паркинзи“ на Општина Центар-Скопје има вработени 112 од кои 32 жени и 80 мажи

вработени преку АПВ жени 8 и 15 мажи, хигиена жени 23 и 84 мажи.

Вовед

Со одлука на Советот на Општина Центар-Скопје се именувани се 5 членови на КЕМ од ново избраните членови на Советот на Општина Центар-Скопје во мандатниот период 2021-2025 година.

Координаторот и заменик координаторот за еднакви можности на жените и мажите секоја година изготвуваат Програма, Акциски план за наредна година, и годишен извештај за претходната година.

Приоритетни области на работа

- Трибина за ментално здравје;
- Трибини за репродуктивно здравје;
- Одржување состаноци со интерсекторска група со ментор на UN WOMEN;
- Поддршка на згрижувачки семејства;
- Пристапна рампа за лица со инвалидитет (лобирање)

Дефинирање на целите

Општа цел

- Воспоставување на еднакви можности на жените и мажите во политичката, економската, социјалната, образовната, културната, здравствената, граѓанската и во која било друга област од општествениот живот.
- Воспоставувањето на еднакви можности е грижа на целото општество, односно на сите субјекти на јавниот и на приватниот сектор што претставува отстранување на пречките и создавање услови за остварување на целосна еднаквост меѓу жените и мажите.

Посебни цели

- да промовира и да поддржува пристап што води сметка за родовата димензија и за чувствителноста во процесот на донесување одлуки;

- да влијае врз прогресот на родовата еднаквост и антидискриминацијата во локалната заедница и пошироко;
- да ги поттикнува еднаквите можности на жените и мажите за учество на жената во јавниот и во политичкиот живот на заедницата, како значаен аспект за развој на граѓанското општество;
- да создава институционални услови за промоција и за развивање на правата на жените и на човековите права, како и нивно вклучување во активностите за развој на заедницата во сите сфери од општествениот живот.

Задачи

Вклучување на родовата перспектива во процесот на проценување на импликациите за жените и мажите во секоја планирана акција, вклучително и легислативата, политиките и програмите, во секоја област и на сите нивоа.

Лицата од двата пола да станат интегрален дел од дизајнот, имплементацијата, мониторингот и евалуацијата на политиките и на програмите на сите политички, економски и социјални сфери на локалното живеење.

Активности

КЕМ и координаторот и заменик координаторот со вклучување на експерти и специјалисти од области за кои се предвидуваат активностите планираат во текот на 2023 година да ги преземат следниве активности: организирање на обуки, информирање на граѓаните и промовирање преку електронските медиумите на сите активности што ќе се преземат.

Активностите ќе се реализираат Носители: Локалната самоуправа, координаторот и заменик координаторот, КЕМ во соработка со соодветни институции што работат на таа проблематика.

Општина Центар-Скопје треба да обезбеди средства за реализација на горенаведените активности и да ги предвиди во Буџетот на Општината за 2025 година.

Табела со цели, задачи и показатели

Цел I: Трибини за ментално здравје

ПРОБЛЕМ	ЦЕЛИ	ЗАДАЧИ	ПОКАЗАТЕЛИ
Возрасните лица живеат сами и немаат друштво, така што често се депресивни	Како да се соочиме со депресија	Трибини по локални заедници	Подигање на свест за ментални заволувањ кај возрасните

Средствата за реализација на оваа цел изнесуваат 50.000.00 денари.

ЦЕЛ II Трибини за репродуктивно здравје

ПРОБЛЕМ	ЦЕЛИ	ЗАДАЧИ	ПОКАЗАТЕЛИ
Основните училишта немаат предмет по сексуално образование	Класни раководители на 6 до 9 одделение	Организирање на трибина за репродуктивно здравје на учениците	Здрава и сексуално образувана младаина

Средствата за реализација на оваа цел изнесуваат 50.000.00 денари.

Цел III: Состаноци со интерсекторска комисија со менторот на UN WOMEN

ПРОБЛЕМ	ЦЕЛИ	ЗАДАЧИ	ПОКАЗАТЕЛИ
Годишните програми и извештаи немаат родова статистика	Секторите при изготвување на програмите и годишните извештаи да ги имаат родовите показатели	Организирање на обуки состаноци на интерсекторската и советниците од комисија со ментор на UN WOMEN	Програми и годишни извештаи со родови статистики.

Средствата за реализација на оваа цел изнесуваат 40.000.00 денари.

Цел IV: Поддршка на згрижувачки семејства;

ПРОБЛЕМ	ЦЕЛИ	ЗАДАЧИ	ПОКАЗАТЕЛИ
Потреба за поддршка на згрижувачките семејства	Згрижувачки семејства и еднородителските семејства да добијат материјална поддршка за децата	Да се обезбедат облека,обувки и хигиенски средства за децата	Помош за згрижувачките семејства и на еднородителските семејства

Средствата за реализација на оваа цел изнесуваат 60.000.00 денари

Вкупниот буџет за Програмата и Акциониот план на КЕМ за 2025 година изнесува 200.000,00 денари и истиот ќе биде реализиран од Буџетот на Општина Центар-Скопје.

Оваа Програма стапува во сила на денот на објавувањето во „Службен гласник на Општина Центар-Скопје“.

Бр. 08-5795/48
27.12.2024 година
Скопје

Совет на Општина Центар-Скопје
Претседател
Виолета Велковска